

Jaarverslag 2016

Voorwoord

Hierbij ontvangt u het jaarverslag 2016 van de Stichting BlauwZaam. Het verslag geeft u een beeld van de huidige stand van zaken van de organisatie en lopende projecten. Omdat 2016 het eerste lustrumjaar is wordt in dit verslag tevens aandacht besteed aan wat de afgelopen jaren is bereikt.

De BlauwZame Projecten richten zich met name op bedrijven met als doelstelling dat vanuit het perspectief van duurzaamheid gezamenlijk wordt gewerkt aan thema's als energiebesparing/circulaire economie, goed ondernemerschap en versterking van de onderlinge band tussen ondernemers in de regio A/V. Onder de vlag van BlauwZaam zijn diverse werkgroepen actief met als doel na te denken over het concretiseren van duurzaamheid in bedrijfssectoren (als bouwen en wonen) of een specifiek aandachtsgebied als personeelsbeleid.

Vanuit de gedachte dat duurzaamheid voor alle bewoners in de regio van betekenis is, stimuleert BlauwZaam tevens projecten die gericht zijn op biodiversiteit en verfraaiing van het landschap, in het bijzonder waar het betreft de ontwikkeling van natuurwaarden op specifiek daartoe aangewezen locaties en op gronden waaraan tevens een bestemming gericht op het algemeen belang is toegekend. In het jaarverslag zijn deze beschreven in het hoofdstuk over de blauw groene projecten.

Toekomst

De afgelopen jaren heeft BlauwZaam door introductie van een partnerschap voor ondernemers een eerste stap gezet naar een meer bestendige structuur waarbinnen nieuwe initiatieven tot stand kunnen komen. Op de agenda staat verder de interne professionalisering op een wijze waarbij BlauwZaam enerzijds een broedplaats voor vernieuwing kan zijn en anderzijds voldoende bestendig is om uitvoeringsprojecten verantwoord en doelmatig te kunnen begeleiden.

Communicatie

Zoals uit het jaarverslag blijkt staat communicatie met partners en derde belanghebbenden bij BlauwZaam centraal. Daartoe worden onder meer symposia en discussiebijeenkomsten georganiseerd, is er een uitgebreide website, een nieuwsbrief en wordt gebruik gemaakt van lokale media.

Voor bedrijven komt na de fase van energiebesparing de focus steeds meer te liggen op het in de toekomst energieneutraal te kunnen produceren en het bijdragen aan een circulaire economie. Het is voor BlauwZaam een uitdaging samen met bedrijven in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden initiatieven te nemen en tools te ontwikkelen die kunnen bijdragen aan het bereiken van deze doelstellingen.

Jan Brandwijk
30 april 2017

BLAUWZAAM

INHOUDSOPGAVE

Informatie over doelstelling, missie en visie	3
Informatie over werkwijze en (financiële)verantwoording .	3
Informatie over doelrealisatie in 2016	5
Energieprojecten	5
Green Deal (energieconvenant I, II en III)	5
Energieconvenant IV	5
Energieconvenant V	5
Overige energie-initiatieven	6
Biobased	7
Trainingen	7
Wergroep Familiebedrijven	8
Wergroep Bouwen en Wonen	9
Wergroep Personeel	10
Wergroep Circulaire Economie	11
Wergroep Kennis & Educatie	12
Wergroep Transport & Logistiek	13
Blauw-Groene projecten	14
Green Deal BlauwZaam Lint	14
Realisatie Groenblauw Lint (gebiedsdeal 1)	14
Beheerconvenant BlauwZaam Lint/Prachtlint	15
Basis BlauwZaam Lint (Prachtlint), bekend als De Groene Motor	16
Blauw - groen fundament	18
Landschapstafel, gebiedscoalitie en gebiedsdeals	19
Partnerschap	20
Informatie over communicatie met belanghebbenden	13
Informatie over financieel beleid	26
Balans	26
Staat van baten en lasten	28
Toelichting op financiële verslaglegging 2016 Stichting BlauwZaam	29
Symposium	29
Partnerschap	30
Projecten	30
Debiteuren	31
Vooruitbetaalde kosten	31
Resultaat	31
Informatie over governance	31

BLAUWZAAM

INFORMATIE OVER DOELSTELLING, MISSIE EN VISIE

Augustus 2011 is Stichting BlauwZaam opgericht met als doel:

- a. *het draagvlak voor duurzame ontwikkeling van ondernemers te vergroten in aanvang in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden;*
- b. *het initiëren van bewustwording en samenbrengen van groepen, instanties en ondernemers teneinde duurzame ideeën en experimenten gestalte te geven in aanvang in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden;*
- c. *het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.*

De **missie** van BlauwZaam staat helder beschreven op de website. Als we die er voor 2016 op na slaan dan wordt duidelijk dat de activiteiten geheel in de geest van deze missie zijn. In termen van People - Planet - Profit is de eerste jaren vooral aandacht besteed aan Planet In 2016 heeft de P van People meer aandacht heeft gehad. Het symposium 5 in 2015 was de aftrap daar naar toe. Dit heeft geleid tot een People Covenant I. Daarnaast participeert BlauwZaam actief bij het zogenaamde regioleren. Dat was de aanleiding voor het symposium van 2016. Wij hopen meer lokale ondernemers te betrekken bij de inhoud van het onderwijs. Eind december is een initiatief in gang gezet voor circulair ondernemerschap en wil het bestuur in 2017 hier verder aan bouwen. Met deze drie extra stappen naast de BlauwZame duurzame agenda verstevigen wij de vitaliteit van de regio en streven wij naar een gebied waarin het voor jong en oud goed wonen en werken is.

In ons [beleidsplan \(http://www.blauwzaam.nl/content/fileadmin/user_upload/Bestuur_01/HR_2016-2.pdf\)](http://www.blauwzaam.nl/content/fileadmin/user_upload/Bestuur_01/HR_2016-2.pdf), zie de homepage van de website vertalen we onze missie naar activiteiten.

Informatie over werkwijze en (financiële) verantwoording.

Niet-commerciële stichtingen zoals BlauwZaam hebben niet de plicht een eigen jaarrekening op te maken en te publiceren. Wel heeft de Stichting de plicht jaarlijks een balans en een staat van baten en lasten op te stellen. Voor de opmaak hiervan gelden geen inhoudelijke voorschriften.

Deze verplichtingen zijn we sinds 2013 nagekomen en staan op de website onder het kopje Financiën. Ook voor het jaarverslag zijn er geen bindende richtlijnen.

In de huidige samenleving hebben ANBI instellingen zoals de Stichting BlauwZaam een belangrijke positie. Per jaar worden er miljarden door deze sector opgehaald in de vorm van bijdragen van particulieren, ondernemers, kerken, overheden en anderen. Niet alle ingezamelde gelden worden geheel voor het goede doel ingezet, er worden ook kosten gemaakt om de doelen te realiseren. "Wordt mijn geld wel goed besteed?" is een veelgehoorde vraag. Om er zeker van te zijn dat de gelden die worden ingezameld ook worden gebruikt voor de doelen waarvoor ze zijn verkregen en om daarnaast te beoordelen of gemaakte kosten binnen het redelijke blijven en om tevens vast te stellen hoe het is gesteld met de continuïteit van de organisatie, is transparantie in de jaarverslaggeving van

BLAUWZAAM

belang. Dit stimuleert het vertrouwen! Het is voor het maatschappelijk vertrouwen van de samenleving als geheel en daarnaast niet minder voor de partners, de ondernemers en de overheden van belang dat het publiek ervan uit kan gaan dat de verslaggeving een correcte weergave is van zowel de verwerving als van de besteding van de middelen. Een openhartige, heldere en transparante verslaggeving die gericht is op deze oordeelsvorming.

Het bestuur is zich bewust van deze gevoelens in de samenleving en heeft in 2016 WEA accountants in Groot Ammers gevraagd de afgelopen 5 jaar financieel te bezien, het jaarverslag 2015 te beoordelen en indien nodig aanbevelingen te doen voor de toekomst: BlauwZaam 2.0.

De aanbevelingen over de jaarrekening en het jaarverslag:

- Omdat het accent ligt op de maatschappelijke prestatie - afgeleid van de doelstelling van de stichting - is het jaarverslag in feite belangrijker dan de jaarrekening. In het (eerste) bestuursverslag (over 2015) van Stichting BlauwZaam worden deze onderwerpen allemaal besproken (compliment!). De aanbeveling is dus dit te continueren.
- WEA adviseert verder een uniforme weergave van financiële gegevens door organisaties zoals stichting BlauwZaam omdat dat de transparantie ten goede komt.

De aanbevelingen over jaarrekening (Titel 9 van Boek 2 BW) en jaarverslag (Richtlijn 650 speciaal gericht op Fondsenwervende instellingen) nemen we als bestuur integraal over.

Stichting BlauwZaam is een jonge organisatie, die in 5 jaar is uitgegroeid van een organisatie met projecten van in totaal (vanaf de oprichting tot en met 2015) - al dan niet in combinatie met andere partners - voor meer dan € 500.000. Het bestuur is zowel trekker als duwer van vele initiatieven zowel beleidsmatig als uitvoerend.

Het bestuur heeft WEA gevraagd ook hierover een advies uit te brengen:

- Ten aanzien van de beloning voor bestuursleden voor dan wel beleidsmatige werkzaamheden, dan wel uitvoerende werkzaamheden adviseren wij u dit intern op een juiste wijze te onderbouwen.

Als bestuur zien wij kansen om bestuursleden ook andere uitvoerende taken zoals betaalde projectleiding te laten uitvoeren, mits goed onderbouwd en transparant. Uiteraard afhankelijk van capaciteit, het aanwezige budget en passend in de beeldvorming van subsidieverstrekkingen en andere belanghebbenden.

BLAUWZAAM

INFORMATIE OVER DOELREALISATIE IN 2016

Energieprojecten

Green Deal (energieconvenant I, II en III)

De Green Deal "naar een energieneutrale regio" is in 2012 gestart. Met als doel 3 energieconvenanten van elk 25 ondernemingen bij elkaar te brengen en te komen tot energiebesparing en het opwekken van alternatieve energie. Asphalt Productie Hoogblokland was in 2016 één van de gastheren. De vierjarige samenwerking werd in september in een netwerkbijeenkomst bij Bayard Aluminium Constructies afgesloten. Energieconvenant III heeft haar doelen, namelijk 10% besparen of duurzaam opwekken volledig bereikt, een topprestatie! Daarmee is officieel een einde gekomen aan de Green Deal en aan de samenwerking met de Rijksoverheid. In het voorjaar van 2015 was officieel al de inhoudelijke en financiële verantwoording van deze Green Deal goedgekeurd door de Rijksoverheid.

Energieconvenant IV

De gemeente Gorinchem is initiator van dit convenant en BlauwZaam coördineert, stimuleert de aangesloten ondernemers tot energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. In 2016, het voorlaatste jaar van het convenant werden 3 netwerkbijeenkomsten georganiseerd: bij het Beatrixziekenhuis (Gorinchem) samen met Autobedrijf Van Zessen (Lexmond), Meerkerk Houtbouw (Hardinxveld-Giessendam) en bij de Rabobank (Gorinchem). In 2017 zal blijken of de 10% energiebesparing in drie jaar behaald is.

Deelnemende partijen in dit convenant:

* Gemeente Gorinchem * Meerkerk Houtbouw - Hardinxveld-Giessendam * Meis Brandbeveiliging - Gorinchem * Hans den Baat Olieproducten - Gorinchem * Lumeco - Hendrik Ido Ambacht * Aditech - Gorinchem * Merford - Gorinchem * Van Houwelingen Bouw BV. - Oud Alblas * Klimatech - Hardinxveld Giessendam * Da Vinci College - Gorinchem * Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties Caribabad - Gorinchem * Vreugdenhil Dairy Foods - Gorinchem * Kwakernaak BV - Groot Ammers * De Klerk BV - Werkendam * GCC - Gorinchem * Autobedrijf Van Zessen - Lexmond * Harrewijn Brandstofmanagement - Giessenburg * Rabobank Noord & Oost - Gorinchem

Energieconvenant V

Drie regionale zuivelfabrieken ondertekenden samen met een 15 tal melkveehouders Energieconvenant 5. Een bijeenkomst over licht in de stal bij melkveebedrijf Van den Heuvel- de Jong in Hardinxveld Giessendam maakte duidelijk, dat er ook in de melkveehouderij nog energie bespaard kan worden. Bovenal blijken de daken van de bedrijven erg geschikt voor het opwekken van duurzame energie.

Deelnemende partijen:

De drie regionale zuivelproducenten Bel Leerdammer, Vreugdenhil Dairy Foods en Deltamilk en 15 melkveehouders die aangesloten zijn bij één van deze zuivelproducenten.

BLAUWZAAM

OVERIGE ENERGIE-INITIATIEVEN

Energieconvenant Vianen

Naar voorbeeld van het BlauwZaam Energieconvenant is een Convenant afgesloten in Vianen en omgeving door de energiecoöperatie De Knotwilg. Dit project loopt.

Energieconvenant Krimpenerwaard

BlauwZaam heeft meegeholpen bij het tot stand komen van een Energieconvenant in de Krimpenerwaard. Project loopt.

Sector Initiatief

Het nieuw gestarte sectorinitiatief voor brandstof reductie loopt goed. Mourik uit Groot Ammers is kartrekker van dit initiatief, waar ook BlauwZaam aan deelneemt.

Energieconvenant VI

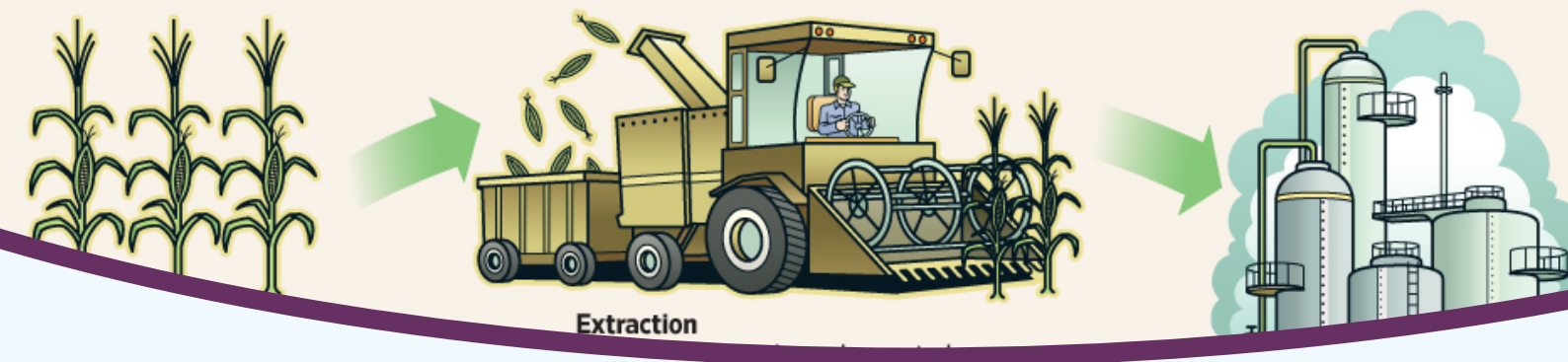
Een poging om een Energieconvenant VI te sluiten met bedrijven in Hardinxveld-Giessendam ligt op de bestuurstafel.

PostCodeRoosProject Nieuwpoort (regeling verlaagd tarief)

In de gemeente Molenwaard zullen de panelen, die op de sporthal Poortzicht in Nieuwpoort liggen, worden verkocht aan gegadigden. Dit initiatief komt uit de energiecoöperatie De Knotwilg. BlauwZaam zet haar netwerk in om de verkoop snel te realiseren.

BLAUWZAAM

ENERGIENEUTRAAL

Er is belangstelling voor een convenant Energieneutrale regio. Op dit moment worden er gesprekken gevoerd om de haalbaarheid hiervan te onderzoeken.

Biobased

2 groepen studenten van Avans Hogeschool onderzochten de mogelijkheid van hernieuwbare energie op basis van bio-based grondstoffen o.a. het verwerken van GFT-afval met behulp van de techniek van de pyrolyse naar bio-brandstoffen. Studenten onderzochten de technologie, analyseerden de marketing en de benodigde financiën.

De andere groep onderzocht, in samenwerking met het Waterschap, de mogelijkheden om uit afvalwater biologisch afbreekbare plastic te produceren voor de landbouw. De onderzoeksrapporten staan op de website. De voorzichtige conclusies van beide onderzoeken is, dat beide technieken succesvol kunnen zijn indien op grote schaal deze technieken worden toegepast.

Op <http://www.BlauwZaam.nl/content/pijlers/werkgroepen/biobased-economie/> vindt u de uitkomsten van deze twee onderzoeken.

Trainingen

In samenwerking met Stichting Stimular is een training georganiseerd voor bedrijven die willen beginnen met de CO2 Prestatieladder.

BLAUWZAAM

WERKGROEP FAMILIEBEDRIJVEN

Doelstelling werkgroep familiebedrijven BlauwZaam:

Stichting BlauwZaam heeft gemeend in het kader van regionale duurzaamheid specifiek aandacht te besteden aan het in deze regio sterk vertegenwoordigde familiebedrijf. Het familiebedrijf heeft een sterke en specifieke rol van betekenis door de maatschappelijke regionale betrokkenheid (o.a. werkgelegenheid, sportsponsoring, klant- en leveranciers houding) en een lange termijn focus over generaties. Juist ook de duurzame werkgelegenheid wordt gevonden binnen het familiebedrijf. Echter er zijn tal van potentiële bedreigingen en risico's die de continuïteit van het familiebedrijf in de weg kunnen staan. Uiteindelijk gaat het om een duurzame verbinding te vinden tussen de generaties binnen familiebedrijven en de duurzaamheid over de lange termijn van de komende generaties in onze regio.

In 2016 hebben we gepoogd een workshop voor leden van familiebedrijven te organiseren in samenwerking met Martin de Winter van Hokra. Aanleiding was het feit dat familiebedrijven krachtig zijn en op bepaalde aspecten beter presteren dan niet familiebedrijven. Het doel van de avond is de deelnemer inzicht te geven of het benadrukken van 'familiebedrijf' in zijn marketingcommunicatie zin heeft. Deze avond is helaas ivm te geringe belangstelling en weinig aanmeldingen niet doorgegaan. Daarnaast is het netwerk aspect op elke avond ook van belang. In 2017 plant de werkgroep weer met nieuwe energie een aantal informatieve avonden.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

- * André Baars - C.M. Baars & Zn B.V. – Nieuwland
- * Piet van Leeuwen - Aannemersbedrijf P. van Leeuwen B.V.
- * Piet Spruijtenburg/Tamme de Vries - ProMissie Bedrijfsoverdracht B.V. - Groot-Ammers
- * Debbie Zwijnenburg - Zwijnenburg Mode VOF - Meerkerk

BLAUWZAAM

WERK GROEP BOUWEN EN WONEN

In 2016 is in de werkgroep bouwen en wonen in groepsverband overleg gevoerd. Tijdens deze bijeenkomst werd gesproken over de moeite die er is om goede, duurzame concepten van de grond te krijgen. Zowel bij initiatieven als PEP als ook bij corporaties en bij koplopers binnen de corporaties. Er is overleg, maar het kost moeite om duurzame initiatieven van de grond te krijgen.

De gemeenten zijn positief over diverse initiatieven zoals het energieloket. Wel ontstaan er achter de schermen altijd vervelende discussies over geld, effectiviteit en randzaken die de focus verleggen ten nadele van het rendement van deze initiatieven. Binnen de groep wordt daarom ook aandachtig gekeken naar nieuwbouwprojecten. Hier is relatief eenvoudig veel winst te behalen. Mede ook hiervoor is met een aantal regionale architecten het centrum voor duurzaam bouwen bezocht in Rotterdam. Dit bezoek bracht veel inspiratie en motivatie om met actuele technieken en middelen te gaan werken.

Er wordt in de markt ook nagedacht over nieuwe concepten voor levensloopbestendig bouwen en innovatieve vormen van kavelbouw (kleinere woningen en duurzamer). Hiervoor wordt gekeken naar diverse proeftuinen en naar de aanpak van diverse grote woningbouwers.

De werkgroep bestaat uit:

- * Architectenburo Bikker BV - Groot-Ammers
- * Wemmers installatiebedrijf BV - Bleskensgraaf
- * Gemeente Molenwaard
- * Omnivera - Hardinxveld-Giessendam
- * BM van Houwelingen - Hardinxveld-Giessendam
- * Home-technics * Gorinchem
- * DB Holding BV - Nieuw-Lekkerland

BLAUWZAAM

WERKGROEP PERSONEEL

Op 7 april 2016 werd het eerste "People Convenant" van BlauwZaam ondertekend. De 15 deelnemers aan dit People Convenant zetten hun handtekening onder de overeenkomst bij Montapacking in Molenaarsgraaf, zelf uiteraard één van de ondertekenaars.

People, Planet, Profit. De 'Triple P' die de stichting en de BlauwZame ondernemers in de regio hanteren. BlauwZaam is duurzaam ondernemen. Het vijfde BlauwZame Symposium, dat vorig jaar is gehouden stond in het teken van de belangrijke "P" van People. Tijdens dit Symposium is People als volgend aandachtspunt uitgeroepen. Met pijlers als MVO beleid op personeel, vitaliteit en inzetbaarheid van medewerkers en -sters, diversiteit in de personeelssamenstelling, werkgelegenheid bieden aan werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, sociale aspecten van de regio, structurele samenwerking met het onderwijs, via het netwerk experimentele ruimte ontwikkelen en vooral samenwerken. 15 ondernemers in de regio hebben zich bereid verklaard het eerste People Convenant te dragen.

De werkgroep bestaat uit

- * Akzonobel - Groot-Ammers
- * Baars Aannemerij en Transport – Nieuwland
- * Bevazet BV – Brandwijk
- * De Kuiper Infrabouw - Hardinxveld-Giessendam
- * Gemeente Molenwaard
- * Hermeta – Asperen
- * Hokra – Noordeloos
- * Lumeco - Hendrik-Ido-Ambacht
- * Montapacking BV – Molenaarsgraaf
- * Nationale Bomenbank BV – Bleskensgraaf
- * Oasen – Gouda
- * Rabobank Alblasserwaard-Vijfheerenlanden – Gorinchem
- * De Schildkamp – Asperen
- * Verkuil en Moree – Streefkerk
- * De Graafstroom - Bleskensgraaf
- * Avans Hogeschool - Breda

BLAUWZAAM

WERKGROEP CIRCULAIRE ECONOMIE

Eén van de nieuwe initiatieven die aan het einde van 2016 werd genomen, is om te komen tot een Convenant Circulair Ondernemerschap. Deze werkgroep olv Lianne Addink wil organisaties bij elkaar brengen die in de komende jaren gezamenlijk flinke stappen gaan zetten op het vlak van circulair ondernemerschap. Hun eerste stap is de organisatie van een inspiratieavond over dit thema. Deze heeft ondertussen plaatsgevonden in januari 2017. Aan het einde van de avond is duidelijk dat dit convenant er gaat komen: 15 organisaties melden zich al direct aan als geïnteresseerden om de inhoud van het convenant nader te bepalen en er vervolgens mee aan de slag te gaan.

In 2017 gaan we op weg naar een concreet convenant.

De werkgroep bestaat uit:

- * DB Holding - Nieuw Lekkerland
- * Koncerna – Dordrecht
- * Verdraaid Goed - Nieuw Lekkerland
- * Circuwear - Gorinchem, Metropool – Gorinchem
- * Stichting BlauwZaam

BLAUWZAAM

WERKGROEP Kennis & Educatie

Doelstelling: Leren voor later, samen met de ondernemers!

Opleidingen veranderen. Ondernemers interesseren zich voor die opleidingen. Studenten, de medewerkers van straks, krijgen veel meer met het thema duurzaamheid te maken dan de ondernemers van nu. En zij leren hoe ze stappen verder zetten met BlauwZaam. Het blauwe ondernemen. Ondernemers nemen hun verantwoordelijkheid bij de opleiding van jongeren en dragen daardoor bij aan talentontwikkeling van onze jeugd.

In 2016 zijn in samenwerking met Avans (Breda) een aantal stagiaires geplaatst bij ondernemers en een aantal onderzoeken gedaan:

- Maatschappelijk verantwoord ondernemen in het MKB. De conclusie van de studenten was/ is dus ook dat de BlauwZame bedrijven 'veel meer bezig zijn met MVO dan de andere bedrijven.' De studenten zagen het grootste verschil met de overige bedrijven op het aspect 'milieu' en het kleinste verschil op het aspect 'HRM'. Bijlage 7 (aan het eind van het rapport) geeft een uitgebreidere weergave van de bevindingen van de studenten (zie de website).
- Lisa van de Hulst (Avans Breda) onderzocht de inzet van social media bij de BlauwZame bedrijven.
- HRM studenten Nick van der Wouden en Stefan Potze (Avans Breda) gingen aan de slag met "Maatschappelijk Verantwoord Groeien" bij Montapacking in Molenaarsgraaf. Pien Rutter en Lisanne Geschiere deden een onderzoek naar futureproof maken van Merford.

Met Wellant (Gorinchem) wordt in samenwerking met de werkgroep water gewerkt aan verschillende regionale water-vraagstukken.

Het symposium 6 stond in het teken van deze samenwerking.

BLAUWZAAM

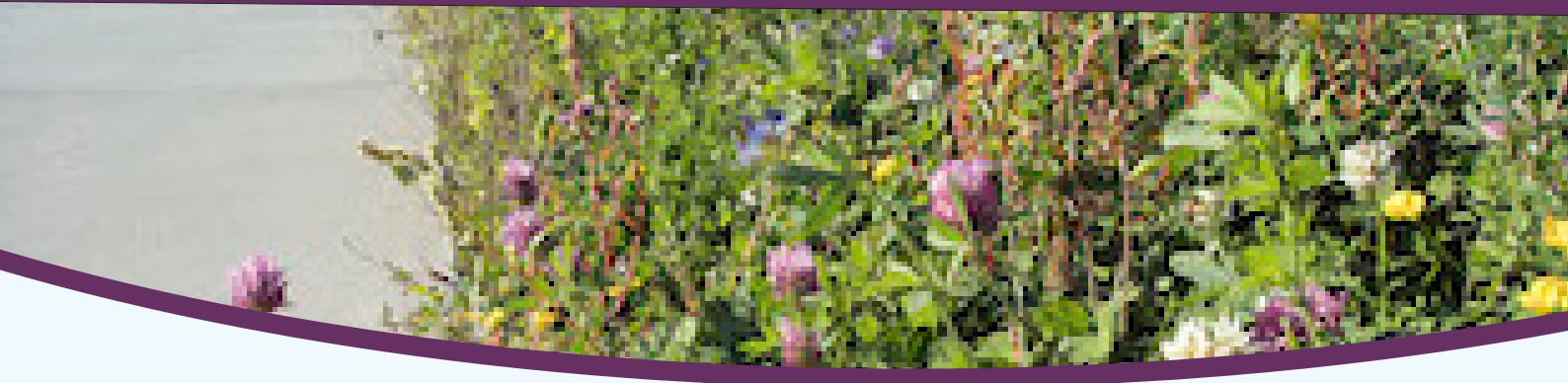

WERKGROEP TRANSPORT & LOGISTIEK

Deze werkgroep is in 2016 opgeheven. Een aantal ondernemers uit deze werkgroep praat over brandstofreductie verder in het sectorinitiatief. Zie ook het hoofdstuk Energie.

BLAUWZAAM

BLAUW-GROENE PROJECTEN

1.Green Deal BlauwZaam Lint

De Green Deal BlauwZaam Lint is in 2012 gestart. Dit ambitieuze initiatief van de Rijksoverheid, de Nationale Bomenbank en de Stichting BlauwZaam is anno 2015 uitgegroeid tot een beweging waarbij vele organisaties (waaronder Provincie Zuid-Holland, Waterschap Rivierenland, gemeenten, bedrijven, natuurorganisaties en scholen) en talloze vrijwilligers zijn betrokken. De beweging om een kleurrijk lint door de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden te maken is hierdoor op gang gekomen en het lint zelf krijgt steeds meer vorm.

De Rijksoverheid had in 2013 voor deze Green Deal een financiële bijdrage toegezegd van 50.000,- euro voor de looptijd van dit project. Op 31 december 2015 liep de Green Deal BlauwZaam Lint ten einde. Op 31 maart 2016 is een eindverslag voorgelegd aan de Rijksoverheid en gevraagd om definitieve vaststelling van de verstrekte subsidie. Het eindverslag is positief beoordeeld en op 12 mei 2016 is de subsidievaststelling van 50.000,- euro van de Rijksoverheid ontvangen. Daarmee is de Green Deal BlauwZaam Lint inhoudelijk en financieel afgerond.

2.Realisatie Groenblauw Lint (gebiedsdeal 1)

Als uitvloeisel van de Green Deal BlauwZaam Lint heeft het bestuur in 2014 via de eerste gebiedsdeal Alblasserwaard - Vijfheerenlanden (zie hieronder) bij Provincie Zuid-Holland een subsidieaanvraag ingediend voor de verdere realisatie van het BlauwZaam Lint. Deze aanvraag bevat de volgende doelen:

- 1.Realisatie van 4 parels en 4 verbindingen aan het BlauwZaam Lint, incl. het ontwikkelen van educatieve elementen, mobilisatie van vrijwilligers en het ontwikkelen van spin-off.
- 2.Ontwikkeling en realisatie van communicatiemiddelen en van een website waarmee initiatiefnemers gemakkelijker kunnen bijdragen aan de realisatie van het BlauwZaam Lint.
- 3.Monitoring en evaluatie van de bijdrage aan de biodiversiteit van de gerealiseerde parels en verbindingen.

Deze subsidieaanvraag is begin 2015 gehonoreerd en wordt binnen Gebiedsdeal 1 'Realisatie Groenblauw Lint' genoemd. De totale begroting binnen dit deelproject is 204.119,- euro incl btw. De provincie levert hieraan een bijdrage van 97.829,- euro incl. btw. Stichting BlauwZaam levert een eigen bijdrage van 21.500,- euro, bekostigd uit gelabelde bijdragen van Rabobank Coöperatiefonds Vijfheerenlanden, Gasunie en bedrijven uit Energieconvenant 1 en 2. Andere partners in dit deelproject (t.w. enkele gemeenten, het waterschap, de Vlinderstichting en de Regio Samenwerkende Gemeenten) leveren het restant door rechtstreeks deelprojecten uit te voeren die bijdragen aan de doelstellingen van dit subsidieproject (dit resterende bedrag loopt dus niet via de rekening-courant van de Stichting BlauwZaam).

BLAUWZAAM

In 2015 zijn een aantal parels en verbindingen gerealiseerd. Ook zijn in 2015 een nieuwe naam (Prachtlint) en website (www.prachtlint.nl) ontwikkeld. Andere geplande deelprojecten werden door externe omstandigheden uitgesteld. In de loop van 2015 is geconstateerd dat het project niet binnen de gestelde periode (1 jaar) kon worden gerealiseerd. In overleg met Provincie Zuid-Holland is de afronding van dit project verschoven van 31 december 2015 naar 30 juni 2016 en vervolgens, in goed overleg met de bestuursleden en Provincie Zuid-Holland, naar 31 december 2016. Eind 2016 is geconstateerd dat weliswaar alle 'harde' resultaatverplichtingen zijn behaald, maar dat er nog kansen en middelen over waren om de positionering en toekomstperspectieven van dit project te versterken. Om die reden is eind 2016 nogmaals een verlenging van dit project bij de provincie aangevraagd.

In 2016 is binnen dit project gerealiseerd:

1. Bloemrijke bermen bij Sportpark Excelsior in Nieuw-Lekkerland
2. Start-eindpunt van het lint in Leerdam
3. Bloemrijke bermen Ottolandse Vliet
4. Stadsparels Gorinchem
5. Kwaliteitsimpuls Vlietskade Arkel
6. Start-eindpunt van het lint bij Stichting Werelderfgoed Kinderdijk

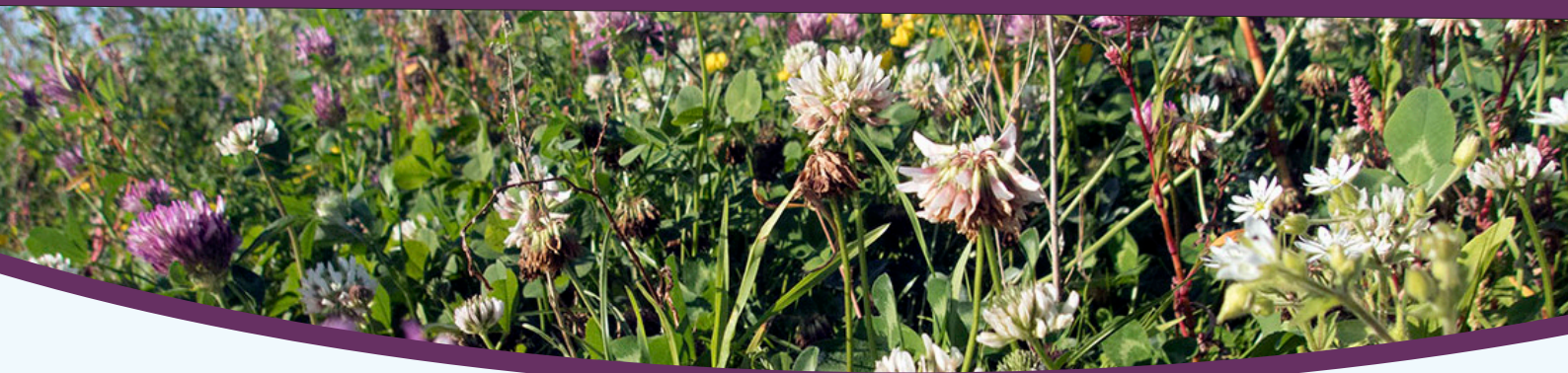
De afronding van dit project hangt per 31 december 2016 op de vraag of Provincie Zuid-Holland nogmaals goedkeuring geeft aan ons verzoek tot uitstel tot 30 juni 2017. Bij het schrijven van dit jaarverslag is deze goedkeuring inmiddels ontvangen.

3. Beheerconvenant BlauwZaam Lint/Prachtlint

Op 10 december 2015 ondertekenden Bestuurders en directies van verschillende organisaties het "beheerconvenant BlauwZaam Lint". Goed ecologisch beheer is een voorwaarde is om meer planten, bijen en vlinders te behouden en de populatie uit te breiden. In 2016 zijn twee bijeenkomsten geweest, één in Gorinchem waar de groep een kijkje nam bij het ecologisch beheer van de vestingwallen en één in Groot-Ammers, waar we vooral met elkaar de belangrijke rol van de bodem hebben besproken.

Eén van de pijlers van het convenant is het zoeken naar "verdienmodellen". Een deel van de werkgroep heeft uitgezocht of "bermmaaisel als veevoer" een verdienmodel wordt. Bij dit onderzoek is ook het Landbouw Economisch Instituut (LEI) betrokken. De voorlopige uitkomst is positief. Nadere uitwerking in 2017. Het beheerconvenant is een groot succes waar steeds meer beheerders bij (willen) aansluiten. De bijeenkomsten worden georganiseerd door Esther Dijkstra en Rolia Wiggelinkhuijsen.

BLAUWZAAM

In het beheerconvenant participeren inmiddels de volgende leden:

- * Waterschap Rivierenland -Tiel
- * Oasen – Gouda
- * BlauwZaam
- * Gemeente Gorinchem
- * Gemeente Leerdam
- * Gemeente Molenwaard
- * De Vlinderstichting - Wageningen
- * Provincie Zuid-Holland
- * De Nationale Bomenbank – Bleskensgraaf
- * Energiecoöperatie De Knotwilg – Everdingen
- * Biodivers – Oudewater
- * Aantjes Projecten – Molenaarsgraaf
- * VanderBijl-Heerman -Opheusden

4. Basis BlauwZaam Lint (Prachtlint), bekend als De Groene Motor

Dit project richt zich op het duurzaam inbedden van het Prachtlint in de regio. In 5 jaar wordt het vrijwilligersnetwerk van het Prachtlint uitgebreid en regionale samenwerking gezocht om het lint ook in de toekomst verder te ontwikkelen, (mede)te beheren en te monitoren. De projectvoorbereiding, uitvoering en begeleiding is in handen gegeven van Esther Dijkstra.

2016 was een actief jaar met een plan van aanpak, uitbreiding linten en parels, nieuw monitoringsteam, vrijwilligerswerving met een echte “klap op de vuurpijl”:

- * Er is een plan van aanpak gemaakt om in de loop van de 5 jarige subsidieperiode de vrijwilligersstructuur aan de Basis van het BlauwZaam Lint/Prachtlint te bestendigen. Uitgangspunt daarbij is dat de werkgroep, een kerngroep van vrijwilligers die als ambassadeurs fungeren in hun eigen omgeving, betrokken worden bij dit proces. Met hen is door middel van een eerste strategiesessie onderzocht waar de kracht van deze werkgroep ligt, maar ook de zwaktes en wat de ‘mission statement’ van het Prachtlint moet worden. Dit zal in 2017 een vervolg krijgen.
- * Ottolandse Vliet, Voetbalterrein Nieuw Lekkerland, Grote Wielsloot Leerdam, Havelingen Kinderdijk en Vlietskade Arkel zijn afgerond. Een aantal nieuwe projecten is opgestart en wordt door de werkgroep ondersteund: Fruittuin Gorinchem, operatie Steenbreek en het Bijenlint Papendrecht. Verder heeft het Prachtlint op 2 locaties meegedaan aan de landelijke Natuurwerkdag op 8 november 2016.
- * In twee rondes (voor- en najaar) heeft de werkgroep bestaande parels gemonitord. Bij nieuwe parels zijn nulmetingen verricht. Naast een soortenlijst wordt, na elke monitoringsronde, voor elk gebied tevens een kort verslag gemaakt. Beheerders kunnen zo het proces volgen.

BLAUWZAAM

- * Prachtlint trekt steeds meer vrijwilligers. De werkgroep heeft verschillende activiteiten uitgevoerd ter ondersteuning en voor het werven van vrijwilligers. Er zijn een activiteitenkalender en een nieuwsrubriek aan de website www.prachtlint.nl toegevoegd. Met de website en met Facebook en Twitter communiceren we de actualiteiten en de werving. Verder is een banner ontworpen en gedrukt voor gebruik in een kraam. Er zijn T-shirts bedrukt, zaaipapier ontworpen (flyer) en een kauwgomballen-automaat ingezet voor zaadverkoop. Er heeft een brainstormsessie plaatsgevonden met het team van De Groene motor over communicatie voor het doelgericht werven van vrijwilligers. Tevens worden onze bevindingen teruggekoppeld aan de Groene motor.
- * Vrijwilligers willen een echte bijdrage kunnen leveren aan het Prachtlint en hun kennis verder ontwikkelen. Daarvoor organiseerden we een workshop "Monitoring Wilde Bijen" en twee workshops "Maaien met de Zeis". Het aantal deelnemers per workshop lag tussen de 10 - 15 personen. Een herkenningskaart vlinders en bloemen werd ontwikkeld in samenwerking met de Vlinderstichting. Deze wordt (gevouwen) uitgedeeld als flyer en is ook geplastificeerd uitgevoerd voor educatie doeleinden en vergroot als placemat of postertje. Deze herkenningskaart is een groot succes, zowel bij kinderen als volwassenen.

'Rayonhoofden' zoeken naar nieuwe vrijwilligers en leiden de nieuwe vrijwilligers op in hun eigen woonomgeving. Dit is in plaats van een éénmalige opleiding meer een doorlopende activiteit.

Meer dan Handen vrijwilligersprijs voor het Prachtlint.

Als klap op de vuurpijl heeft het Prachtlint op 7 december 2016 de Meer dan Handen vrijwilligersprijs (publieksprijs) gewonnen. Naast het feit dat dit de werkgroep heel goed heeft gedaan (wilverdiende eer) heeft het behoorlijk wat publiciteit opgeleverd.

De werkgroep bestaat uit de volgende leden:

- * Gerard de Winter – Koncerna
- * Esther Dijkstra – Estrelas
- * Johan Sterk - Gemeente Gorinchem
- * Wilma Abspoel - De Punt Arkel
- * Rolia Wiggelinkhuijsen – BlauwZaam
- * Anthonie Stip - De Vlinderstichting
- * Christine van Gelderen * Ton de Boon
- * Clarine Hofstee
- * Maria van Gaalen-Inkman
- * Elise Meijers

BLAUWZAAM

5. Blauw - Groen Fundament

Aan het einde van het symposium dat BlauwZaam in april 2015 samen organiseerde met Oasen, werd de werkgroep water opgericht met als doel, in samenwerking met Waterschap, Oasen, onderwijs en water gerelateerde bedrijven, na te denken over de kansen van water in onze regio. Deze partijen willen zich inzetten en aansluiten bij de ontwikkelingen van de gebiedsdeals en hebben in 2016 een project ingeleverd "Blauw Groen Fundament" voor het meerjarenplan "Groen Verbindt" van de Provincie Zuid Holland.

Wat zijn de ambities van de werkgroep?

De werkgroep water is één van de werkgroepen van de Stichting BlauwZaam. Uitgangspunten voor de werkgroep is dat de groep een bijdrage wil leveren aan de verduurzaming van de regio. Door onderzoek en onderbouwing maakt de werkgroep kenbaar wat de gevolgen van de klimaatverandering zijn. Dat doet zij door visualisatie, door verzamelen van data en beschikbare data te verwerken op GBKN en/of GIS ondergronden.

Data die aangeven wat de huidige status is en wat er gaat gebeuren volgens de verwachtingen. De werkgroep brengt ook in kaart wat de mogelijke gevolgen worden. Dit materiaal zal het blauwgroene fundament vormen voor veel andere initiatieven en projecten. Blauwgroen is omdat water en groen onlosmakelijk aan elkaar gekoppeld zijn. Daar liggen kansen voor integrale ontwikkeling die met kaartmateriaal verbindend werken.

Doel is om met de gegevens en het onderzoek de bredere discussie te voeren, om met de gevolgen en de kansen van klimaatverandering om te gaan en om draagvlak voor het thema water te krijgen. Water in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is de drager van de economie en de cultuurhistorie. De opgedane kennis moet bruikbaar zijn voor de regio en andere projecten in de gebiedsdeal.

Resultaten:

- * Er zijn contacten gelegd met overheden, met betrokkenen van de gebiedsdeal, met particulieren, agrariërs en andere organisaties die weer een link hebben met de AV en met water en met het Blauw Groen fundament. Heel belangrijk hierbij is ook het onderwijs.
- * Er is in 2016 een symposium georganiseerd in het afgelopen jaar wat door velen is bezocht.
- * Het Blauw Groen fundament krijgt meer invulling door de koppeling met het RIF Waterroute project van het onderwijs en andere bedrijven met name ook uit de groene sector.
- * Er zijn veel besprekingen gevoerd om zo vorm te geven aan en concrete projecten op te zetten waar van het plan is dat de eerste nu in het nieuwe onderwijs seizoen 2017-2018 van start gaan, op verschillende niveau.
- * Er is en wordt gewerkt aan concrete projectleiding voor het Blauw Groene fundament.
- * De financiering voor de gebiedsdeal lijkt eind 2016 definitief rond te zijn en er wordt gewerkt aan de cofinanciering van de plannen en inzet van mankracht van organisaties, die voor dit project een bijdrage leveren in welke vorm dan ook.

BLAUWZAAM

De werkgroep water is samengesteld uit mensen die betrokken zijn vanuit verschillende maatschappelijke achtergronden, werk, bedrijven en onderwijs, agrarische sector en Overheden, om met zo veel mogelijk kennis en achtergrond over klimaatverandering na te denken en dit project tot een succes te maken voor onze streek.

De werkgroep bestaat nu uit:

- * Waterschap Rivierenland – Tiel
- * Kwakernaak BV - Groot-Ammers
- * Wellantcollege – Gorinchem
- * Oasen – Gouda
- * De Groene Geer – Nieuwland
- * Schutsluis - Alblasterdam

6. Landschapstafel, gebiedscoalitie en gebiedsdeals

In september 2016 is door de provincie het regionale meerjarenplan "Groen Verbindt" beschikt zoals dat zo mooi heet. BlauwZaam is met de projecten Uitbreiding Prachtlint en Blauwgroen Fundament in deze gebiedsdeal aanwezig. Voor "GroenVerbindt" zie www.gebiedsdeal.nl BlauwZaam is vertegenwoordigd in de gebiedscoalitie. De gebiedscoalitie heeft de functie het meerjarenplan te faciliteren, te monitoren en te stimuleren. In deze coalitie zit een vertegenwoordiger uit het onderwijs, uit de overheid, uit het bedrijfsleven (BlauwZaam) en uit het maatschappelijk middenveld. Voorlopig bespreken we in de coalitie de groene regionale agenda. Zij stimuleren in samenwerking met de Provincie Zuid-Holland in de vorm van een Landschapstafel de ideeën die in de regio leven te verbinden en samen met de provincie de benodigde financiering te verkrijgen.

BLAUWZAAM

PARTNERSCHAP

Eind 2010 is het fundament gelegd voor de Stichting BlauwZaam. Vanuit liefde, respect en bewogenheid voor de regio, natuur, mensen die er wonen en werken werd er nagedacht over een beweging die ondernemers aan duurzaamheid verbindt.

Inmiddels is dit initiatief uitgegroeid tot een brede "duurzaamheidsbeweging" in de regio Alblasserwaard / Vijfheerenlanden. Door een groot aantal ondernemingen, organisaties en gemeenten wordt inmiddels actief deelgenomen aan diverse activiteiten binnen verschillende werkgroepen, symposia, kennissessies etc.

Mede dankzij de ondernemers en de overheden heeft BlauwZaam inmiddels een aantal prachtige resultaten geboekt en worden we inmiddels graag gezien in de regio. BlauwZaam krijgt landelijke bekendheid. Deelnemers ervaren positieve veranderingen en creëren meer onderscheidend vermogen voor hun organisatie.

Om alle activiteiten meer te structureren en te professionaliseren én door te groeien deed het toenmalige bestuur in 2014 een beroep op alle ondernemers en overheden uit de regio om die toegevoegde waarde uit te drukken in een Partnerschap.

Eind 2016 heeft de Stichting BlauwZaam meer dan 80 betalende partners en 150 ondernemingen die op één of andere manier actief zijn binnen de Stichting.

Partners zijn:

- * Aantjes Projecten – Molenaarsgraaf
- * Aon – Rotterdam * Architectenburo Bikker - Groot-Amers
- * Asphalt Productie Hoogblokland - Hoog Blokland
- * Aspect ICT - Hardinxveld-Giessendam
- * Avres - Gorinchem * B. van der Graaf Engineering - Hendrik-Ido-Ambacht
- * BM van Houwelingen - Hardinxveld-Giessendam
- * Balans en Motivatie - Langerak
- * Bayards - Nieuw Lekkerland
- * Betonmortelcentrale De Lek - Groot Amers
- * Bevazet - Brandwijk * Binder Groen Projecten - Poortugaal
- * Brand BBA Architecten - Alblasserdam
- * C.Renes Bosch Diesel Centrum - Nieuwpoort
- * Baars - Nieuwland
- * Compar Communicatie Partners - Hoornaar
- * Da Vinci - Gorinchem
- * DB Holding - Nieuw-Lekkerland
- * De Groot drukkerij - Goudriaan
- * De Kuiper Infrabouw - Hardinxveld Giessendam
- * De Vlinderstichting - Wageningen
- * Debion Energietechniek - Giessenburg

BLAUWZAAM

- * Den Hartog Riet - Leerdam
- * Drechtstadboer - Dordrecht
- * Energiecoöperatie De Knotwilg - Everdingen
- * EM kantoorssystemen - Leerdam
- * Gemeente Giessenlanden
- * Gemeente Gorinchem
- * Gemeente Molenwaard
- * Gemeente Leerdam
- * Gemeente Zederik
- * Groenste Hart - Leerdam
- * GG administratie, controlling, consultancy - Nieuw-Lekkerland
- * Harrewijn Fuel - Amsterdam
- * Hermeta Groep - Asperen
- * Insigne - Bleskensgraaf
- * J.W. de Lange - Nieuw-Lekkerland
- * Mourik Holding - Groot-Ammers
- * Koncerna - Dordrecht
- * Kwakernaak - Groot-Ammers
- * Lumeco - Hendrik-Ido-Ambacht
- * Montapacking - Molenaarsgraaf
- * Nationale Bomenbank - Bleskensgraaf
- * Oasen - Gouda
- * Offex Kantoormachines - Gorinchem
- * Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid - Dordrecht
- * Outfit Company Wear - Gorinchem
- * Present - Ameide
- * Procount - Meerkerk
- * Promissie - Gorinchem
- * Provincie Zuid Holland
- * Quist Vloerisolatie - Hardinxveld-Giessendam
- * Rabobank Alblasterwaard Vijfherenlanden - Gorinchem
- * Reinigingsdienst Waardlanden - Gorinchem
- * Schilt Bedrijven Meerkerk- Meerkerk
- * Speciaalbakkerij van der Grijn - Groot-Ammers
- * Rietveld Truck Rendement Service B.V. - Giessenburg
- * SnelleVliet Touringcars B.V. - Alblasterdam
- * St. Werelderfgoed Kinderdijk - Kinderdijk
- * Stichting Dienstwerk - Culemborg
- * Stichting Stimular - Rotterdam
- * Streekgids Grotejan - Hoornaar
- * Suntechnics - Gorinchem
- * Stout (Bouwonderneming) B.V.- Hardinveld-Giessendam

BLAUWZAAM

- * Transfer Solutions B.V. - Leerdam
- * Van de Beek B.V. - Bleskensgraaf
- * Van der Wal interieurs - Leerdam
- * Verdraaid Goed - Nieuw-Lekkerland
- * Verhey Integrale groenzorg - Sliedrecht
- * Verkuil & Moree - Streefkerk
- * Vink Transport B.V.
- * VNO-NCW AV - Leerdam
- * Waterschap Rivierenland - Tiel
- * Wellant College - Gorinchem
- * Wemmers Installatiebedrijf B.V. - Bleskensgraaf
- * Wemmers Transport - Groot-Amers
- * Zon & Zo Duurzame Oplossingen Nederland B.V - Alblasterdam
- * Zuivelcoöperatie Deltamilk - Bleskensgraaf.

BLAUWZAAM

Informatie over communicatie met belanghebbenden

De Werkgroep Communicatie bestaat uit een groep deskundigen die rechtstreeks werkzaam zijn in de communicatiebranche of die de communicatie verzorgen voor hun bedrijf, aangevuld met een bestuurslid. Deze Werkgroep ondersteunt het Bestuur en de werkgroepen door de communicatie met en naar participanten richting te geven en in veel gevallen fysiek uit te voeren. Deze groep deskundigen rouleert enigszins waardoor de Werkgroep verzekerd is van actuele en vooral verfrissende inbreng. BlauwZaam kent een diversiteit aan participanten waarmee zij communiceert:

- De ondernemingen die deelnemen aan de diverse convenanten. Op dit moment zijn dit er ongeveer 125 uit de 5 energieconvenanten en 20 uit het in april 2016 tot stand gekomen People Convenant.
- De ondernemingen die actief zijn in het in te ontwikkelen convenant Circulaire Economie (circa 30).
- Nieuwsbrieflezers (eind 2016 hebben 702 geïnteresseerden aangegeven de digitale Nieuwsbrief te willen ontvangen).
- De werkgroepen. Deze werkgroepen zijn verschillend van grootte. Specifieke items worden gecommuniceerd met de specifieke werkgroepen. Algemene items worden vooral met de Nieuwsbrief kenbaar gemaakt.
- Partners: eind 2016 hadden we 84 partners.
- Overige relaties:
  - De partijen die betrokken zijn bij de gebiedscoalitie en gebiedsdeals.
  - Overheden: vooral lokaal en provinciaal

Het zal duidelijk zijn dat sommige bedrijven en organisaties participeren in meerdere groepen.

Het bestuur streeft ernaar regelmatig zowel fysiek als digitaal contact te hebben met bovengenoemde partijen. Teneinde dat te bereiken probeert de Werkgroep Communicatie zoveel mogelijk contactmomenten te realiseren met diverse uitingen en netwerkmomenten: digitale nieuwsbrief, public relations, advertenties, jaarlijks Symposium, BlauwZaam Café, overige (netwerk) bijeenkomsten, social media en de website.

Digitale nieuwsbrief:

De Werkgroep Communicatie heeft in 2016 in totaal 17 algemene en een tiental specifieke nieuwsbrieven naar belanghebbenden (specifieke adreslijsten) en belangstellenden (gehele adreslijst) verstuurd. De specifieke nieuwsbrieven gaan inhoudelijk in op onderwerpen die betrekking hebben op de activiteiten van specifieke doelgroepen zoals een uitnodiging voor een bijeenkomst van een Energieconvenant of een reminder aan deelnemers van het Symposium. De algemene nieuwsbrieven worden ingezet om elke mogelijke vorm van informatie door te geven: aankondiging en verslaglegging evenementen en netwerkbijeenkomst, bijzondere gebeurtenissen, regionale agenda etc. De inhoud wordt aangedragen door de werkgroepen, de evenementenkalender, partners en relaties. Met de nieuwsbrief hopen wij onze relaties en achterban voldoende te informeren.

BLAUWZAAM

Op dit moment wordt een poll systeem ontwikkeld zodat de betrokkenheid van de lezers nog beter gepeild kan worden wordt. Overigens wordt gemiddeld 40% van de nieuwsbrieven geopend en, zo mogen we aannemen, gelezen

Public relations

In de regio waarin BlauwZaam actief is wordt het weekblad Het Kontakt uitgegeven. Met dit medium wordt het gehele gebied bereikt, ook de ondernemers in de regio. Met regelmaat worden persberichten in deze uitgave (en hun ondernemersgerichte magazine Bedrijvig) geplaatst. Ter voorbereiding van het symposium over het thema Water zijn drie speciale, informatieve interviews gehouden en gepubliceerd in Het Kontakt.

Advertenties

Voor aanvang van het jaarlijkse Symposium wordt in Het Kontakt geadverteerd om zowel deelnemers aan dat Symposium als partners te werven. Dankzij de samenwerking tussen de uitgever van Het Kontakt en BlauwZaam bij de organisatie van het BlauwZaam Café verschijnen in Het Kontakt voor aanvang wervingsadvertenties.

Jaarlijks Symposium

Het in oktober gehouden Symposium stond volledig in het teken van de samenwerking met het onderwijs op het gebied van regioleren. De Werkgroep Communicatie heeft in zeer nauwe samenwerking met de PPS Waterroute het symposium georganiseerd dat in het teken stond van water en vooral opleidingen gericht op de toekomstige vraag naar gespecialiseerde arbeidskrachten. De PPS Waterroute is het duurzame initiatief, dat de belangrijke spelers onderwijs – overheid – ondernemers in onze regio met elkaar verbindt. Onderwijs speelt een belangrijke rol door een brug te slaan tussen nieuwe ontwikkelingen en de vertaalslag naar de werkvloer. Het symposium kende in 2016 het recordaantal deelnemers van 130 en is daarmee een belangrijk netwerk onderdeel van de Werkgroep Communicatie die, leuk detail, meteen na het Symposium is uitgebreid met een communicatiedeskundige van het Wellantcollege.

BlauwZaam Café

Na de introductie in 2015 is in 2016 het initiatief BlauwZaam Café verder uitgebouwd, een informele manier om met ondernemers uit de regio als publiek in gesprek te gaan onder het genot van een glaasje. Het BlauwZaam Café wordt georganiseerd in samenwerking met Het Kontakt.

Overige Netwerkmomenten: kennissessies en bijeenkomsten convenanten

Voortbouwend op de bijeenkomsten en ervaringen van de afgelopen jaren zijn er in 2016 vele bijeenkomsten georganiseerd. De onderwerpen hadden een grote variëteit, uiteenlopend van samenwerking bij het plaatsen van medewerkers met een maatschappelijke achterstand tot aan voortgangs discussies binnen een energieconvenant.

Social media

De secretaris heeft het twitter- en facebookaccount in beheer. Het aantal volgers op Twitter is op dit moment ruim 720. In 2017 zal opnieuw onderzoek gedaan worden naar het gebruik van social media en dan met name gericht op het gebruik van Facebook en LinkedIn.

Website

De website is het belangrijkste communicatiemiddel richting partners, stakeholders en geïnteresseerden. De hoeveelheid informatie die verstrekt wordt is groot te noemen. Belangrijk hierbij is dat die informatie ook bereikbaar dient te zijn. Binnen de werkgroep wordt daarom constant bekeken hoe de informatiestroom op de site behapbaar blijft. Wanneer nodig worden aanpassingen, met name in de button structuur, doorgevoerd en worden nieuwe menu buttons toegevoegd om de informatiestroom in delen aan te bieden.

Websites verouderen, zeker de systemen waarop zij gebouwd zijn. Die systemen, in ons geval Typo3, worden met regelmaat voorzien van een update. Updaten van software kan bij websites vergaande gevolgen hebben, het niet updaten kan zelfs betekenen dat de betreffende site 'omvalt'. In 2016 is de site www.BlauwZaam.nl geheel aangepast aan de nieuwe Typo3 software.

De inhoud van de site wordt geheel verzorgd door de Werkgroep Communicatie. De backend, de techniek, maar ook de opmaak van veel teksten en advertenties wordt verzorgd door het bedrijf Compar, tevens lid van onze werkgroep.

De werkgroep bestaat uit:

- * Compar Communicatie Partners – Hoornaar
- * Wellantcollege – Gorinchem * BlauwZaam
- * Lumeco - Hendrik-Ido-Ambacht
- * Hokra – Noordeloos
- * Het Kontakt – Goudriaan
- * Point to Point - Gorinchem

INFORMATIE OVER FINANCIËEL BELEID		
BALANS PER	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Activa		
Vorderingen		
Debiteuren	488	1.612
af: voorziening debiteuren	-252	- 600
Vooruitbetaalde kosten		
	411	411
	648	1.423
Liquide middelen		
Rabobank rekening-courant	677	8.917
Rabobank Bedrijfsspaarrekening	85.525	113.921
	86.202	122.838
Totaal activa	86.850	124.261
Passiva		
Stichtingsvermogen		
Algemene Reserve	16.100	10.020
Toevoeging saldo boekjaar	4.268	6.080
	20.369	16.100

Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen Projecten	43.636	86.329
Te betalen kosten EC1-3 (afronding)	388	495
Crediteuren	9.897	9.797
Omzetbelasting	98	4.440
Te betalen symposia	312	
Vooruitontvangen bedragen deelnemers EC 1 (lint)	2.400	2.400
Vooruitontvangen bedragen deelnemers EC 2 (lint)	2.100	2.100
Vooruitontvangen bedragen deelnemers EC 3 (lint)	2.600	2.600
Vooruitontvangen bedragen	1.400	
Accountantskosten	3.650	
	66.481	108.161
Totaal passiva	86.850	124.261

BLAUWZAAM

Staat van baten en lasten	2016	2015
	€	€
BATEN		
Opbrengsten symposium	8.128	10.347
Partnerschap BlauwZaam	16.083	8.002
Saldo Green Deal Energieconvenant 1-3	99	5.000
Bijdrage Energieneutrale gemeente	250	2.521
Ondersteuning Energieconvenant 4	4.000	3.000
Ontvangen giften en overige bijdragen	2.000	2.500
Rentebaten	1.603	
Totaal	32.163	31.370
LASTEN		
Wervingskosten		
Symposia	1.181	9.970
Ondernemersdag	650	
Strategische bijeenkomst	425	
BlauwZaam Café		801
	2.256	10.771
Kosten beheer en administratie	18.710	1.170
Kosten website	1.500	
Ontwikkelingskosten People Convenant	500	
Bijdrage KvK		50
Assurantiekosten	412	408
Accountantskosten	3.650	
Automatiseringskosten	67	452
Octrooikosten	318	248
Bankkosten	145	167
Diversen	98	159
	25.400	2.654

Overige kosten		
Relatiegeschenken	239	
Bijdrage project 'Geen tak de streek uit'		5.000
Reservering bijdrage Gebiedsdeal		5.000
Voorziening debiteuren		600
Nabetaling BTW inclusief rente		1.265
	239	11.865
Totaal	27.894	25.290
Positief Saldo boekjaar	4.268	6.080

Toelichting op financiële verslaglegging 2016 Stichting BlauwZaam Symposium

Ook in 2016 is weer een druk bezocht symposium georganiseerd

	31-12-2016	31-12-2015
Opbrengsten symposium	€	€
Inschrijfgeld	1.348	
Deelnemende partners, 46	3.531	
Standhouders	750	
PPS Waterroute	2.500	
Kosten	8.128	10.347
Organisatie	720	
Sprekers	461	
	1.181	-9.970
Saldo boekjaar	6.947	377

Partnerschap

In 2014 is gestart met het werven van partners voor BlauwZaam om te kunnen professionaliseren. Inmiddels hebben meer dan 80 bedrijven, instellingen en particulieren zich als partner aangemeld. In de jaarlijkse partnerschap bijdrage van € 250 is een bedrag voor deelname aan het symposium inbegrepen

De opbrengst van het partnerschap ad € 16.083 betreft de resterende bijdragen ter dekking van de algemene kosten.

Projecten

Ook in 2016 is door de Stichting BlauwZaam verder gewerkt aan de uitvoering van de projecten BlauwZaam Lint en begeleiding van de verschillende Energieconvenanten. De hiermee samenhangende kosten worden zoveel mogelijk gefinancierd uit de hiervoor ontvangen subsidies en bijdragen van (lokale) overheden, instellingen, bedrijven en particulieren. De kosten voor de Energieconvenanten IV, V en het People Covenant worden door de deelnemers en lokale overheden gedragen. Stichting BlauwZaam heeft voor haar ondersteuning m.b.t. energiezaken een bijdrage van € 4.000 ontvangen.

De financiële verantwoording m.b.t. de Green Deal BlauwZaam lint is in maart 2016 ingediend.

Het verloop is het boekjaar is als volgt:	Het Blauw- Groen lint	Gebieds deal	Groene motor	TOTAAL
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	53.051	5.000	28.278	86.329
Inkomsten	8.226		16.189	24.415
Uitgaven	48.506		18.602	67.108
Saldo per 31 december	12.771	5.000	25.865	43.636

Het "BlauwZaam Lint" heeft nog een Publieksprijs ten bedrage van € 2.000 ontvangen van de Stichting Movisie.

Debiteuren

In 2015 is een voorziening getroffen voor dubieuze debiteuren. Na betaling van 2 debiteuren is hier de resterende € 252 op de balans opgenomen. Dit zal voldoende zijn voor de per balansdatum nog openstaande posten.

Vooruitbetaalde kosten

Dit betreft de bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering voor het komende jaar.

Resultaat

Over het jaar 2016 is een batig saldo gerealiseerd van € 4.268. Door het bestuur is besloten het batig saldo toe te voegen aan de algemene reserves met dien verstande dat dit gebruikt zal worden ten behoeve van toekomstige activiteiten van BlauwZaam, zoals in lijn met de doelstellingen van de Stichting.

Informatie over governance

Het bestuur van de Stichting bestaat eind 2016 uit 5 personen, te weten:

- * Jan Brandwijk – voorzitter
- * Jeroen Liefhebber - penningmeester (Mourik - Groot Ammers)
- * Peter Kwakernaak - Bestuurslid (Kwakernaak - Groot Ammers)
- * Lianne Addink - bestuurslid (Verdraaid Goed - Nieuw Lekkerland)
- * Rolia Wiggelinkhuijsen - secretaris (Heikopperhof - Hei en Boeicop).

In 2016 hebben we afscheid genomen van Edwin van den Heuvel. In goed overleg heeft Edwin aangegeven zijn voorzittersfunctie te willen neerleggen. Onverenigbaarheid van inzichten over de koers van de komende jaren heeft geleid tot deze wederzijds genomen stap. Wij zijn Edwin erkentelijk voor zijn tijd en inzet de afgelopen twee jaar. Buiten het voorzitterschap was Edwin actief in de externe netwerken en ook nauw betrokken bij een aantal activiteiten (bv Het BlauwZaam Café).

Piet de Winter is afgetreden ivm zijn gezondheid en Jan van Heukelum in verband met zijn benoeming tot directeur van een Scholengemeenschap in Schoonhoven. Het afscheid van Jan en Piet heeft ondertussen plaatsgevonden. Het bestuur bedankt nogmaals Edwin, Jan en Piet voor de enorme inzet voor de Stichting BlauwZaam en de duurzaamheid van de regio.

De reflectie op de groei van de organisatie en de aanbevelingen van WEA (zie eerder) leidt voor 2017 tot de volgende bestuurlijke acties:

- Formaliseren van notulen, besluitenlijsten.
- Formaliseren van functies en opdrachten.
- Aanpassen van de jaarrekening met o.a. het vastleggen van financiële transacties en beslissingen met doel en constructie.
- Een experiment voor een jaar met een extern administratiebureau.
- Daarnaast willen we in 2017 als Bestuur nadenken over een Raad van Advies. De Stichting groeit en het lijkt organisch om een dergelijk gremium op te richten.

Voor bestuursleden geldt een rooster van aftreden. In het verslagjaar is de herbenoeming van Rolia Wiggelinkhuijsen en Jan Brandwijk geaccordeerd.

De bestuursleden zijn voor hun activiteiten in de interne en administratieve organisatie onbezoldigd met uitzondering van de secretaris. In 2014 is deze financiële ruimte gecreëerd door het ontwikkelen van Het Partnerschap. In het partnerschap is duidelijk sprake van een financiële vergoeding voor het secretariaat en voor de financiële administratie en voor alle voorkomende activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen. De gelden uit het partnerschap zijn in 2016 ingezet voor o.a. dit bovengenoemde secretariaat, communicatie, website, symposium ed. In de begroting is vergoeding voor de secretaris opgenomen van € 65 per uur excl. btw voor 4 uur per week. De secretaris verantwoordt de gedane activiteiten met een urenoverzicht.

BLAUWZAAM

Informatie over verwachte gang van zaken

In ons beleidsplan 2015-2017 schetsen we een toekomstbeeld van Stichting BlauwZaam. Dit beleidsplan staat op de website. In dit verslag blijven we onze statuten trouw maar willen we toch een koersverandering inzetten. Daar waar we ons het begin vooral focusten op de Planet kant van onze activiteiten willen we als bestuur:

- ook de andere P's centraler stellen en het bedrijfsleven vragen bij elke bedrijfsbeslissing niet alleen het effect op de winst te laten tellen, maar ook de gevolgen voor mensen binnen en buiten het bedrijf en het milieu een zwaarwegende rol te laten spelen,
- het bedrijfsleven nadrukkelijk vragen de samenwerking op te zoeken met de kennisinstellingen en bij te dragen draagt aan het "regioleren",
- nadrukkelijk inzetten op het vergroten van het aantal Partners om hiermee een stevig fundament te hebben voor de geplande activiteiten.

Daarmee veranderen we niet onze doelstelling, maar wordt de focus verschoven naar integraal duurzaamheidsbeleid, naar een MVO stichting.

Het beleidsplan is een dynamisch instrument en niet in beton gegoten. Het bestuur bezint zich op dit moment op de samenwerking met de werkgroepen en het focussen op een aantal thema's.

Contactgegevens
Stichting BlauwZaam
Rolia Wiggelinkhuijsen
secretaris
info@BlauwZaam.nl
0612036803

BLAUWZAAM